

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%

Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978

Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

NAŠ UVODNIK

Odločno proti atomskim poskusom!

Sedanji francoski predsednik Chirac je že v volilnem času nakazal možnost atomskih poskusov; ko se je usedel na predsedniški stol, je pa kar odločil. Sklep je sprožil mobilizacijo po vsem svetu: vse trezne sile morajo nasprotovati tej nesmiselni odločitvi. Predstavnik vseh mirovniških sil je danes ladja Greenpeace-ovih ekologistov Rainbow Warrior II.

Letos proslavljamo petdesetletnico padca smrtonosnih atomskih bomb na Hiroshimo in Nagasaki; 32 let je minilo od sporazuma med Združenimi narodi in Sovjetsko zvezo o prekinitvi nuklearnih poskusov. Podpis Kennedyja in Hruščova je bil prvi sporazum o mirovnem sožitju. Toda skoraj v istem času je De Gaulle sklenil postaviti si svojo »force de frappe« ali atomsko silo, da bi pokazal »grandeur«, t.j. ošabnost moderne Francije; s tem je hotel stopiti med svetovne velikane. Toda nasilni in nenehni protesti so le dosegli, da je Mitterand pred 13 leti prekinil te poskuse. Od tedaj kvotacije atomske sile vedno bolj padajo.

Tudi Rusija je hotela pokazati svojo moč z atomsko silo; toda ti nori načrti so jo spravili na kolena.

Chirac hoče danes zadovoljiti svoje generale, ki nosijo na svojih uniformah še premalo odličij. To je izkazovanje lastnih mišic na prav smešen način; bolje: ne smešen, tragičen. Kam

lahko privede slepa prevzetnost nekaterih politikov? Saj med drugim nihče ne ogroža Francije!

Že leta 1983 je Janez Pavel II. poslal člane papeške akademije za znanost kot poslane v vse države, ki ima-

jo opraviti z atomsko energijo, in jih prosil, naj ustavijo vse poskuse, ki bi bili namenjeni vojaškim operacijam. Kajti če se atomska energija preverja v laboratorijih za zdravstvene namene, je to sprejemljivo, če le ni nevarno; če pa se poskusi opravljajo v vojaške namene, tega nihče ne sme sprejeti. Ostro stališče proti poskusom je zavzel tudi kardinal Pio Taofinu'u, nadškof na zahodnem otoku Samoa, prav v času, ko se je prepovedani con približevala mirovna ladja. V posebnem pismu pripisuje Franciji odločitev za opravljanje jedrskih poskusov kot namenjen greh zaradi nasilja, ki ga izvaja nad ljudstvom južnega Pacifika. »Ta greh je naperjen proti koloniziranemu in sužnjemu ljudstvu, proti njegovi zemlji, morju in njegovim sosedom. Noben narod si ne sme lastiti zemlje koga drugega. Kolonializem ni nič drugega kot splošna oblika suženjstva!«

Opravičila francoskih politikov in znanstvenikov, ki zatrjujejo, da jedrski poskusi ne povzročajo radioaktivne kontaminacije, je označil kot egoistično nadutost in ošabno intelektualnost, atomsko orožje pa kot zločin proti miru, pravici in ljubezni.

Francoska vojska je napadla mirovno ladjo Greenpeace-a; oborožena sila je napadla neoboroženega. Smešna so opravičila, da so bile uporabljene le solzive bombe. Konec z grotesko!

Pridružimo se temu mirovnemu gibanju s trdno željo, da bi mirovne sile premagale ošabnost in preobestnost politikov, ki vidijo rešitev mednarodnih problemov le v vojni in v nabavljanju orožja!

g.s.

Papeževo pismo ženskam

»Hvala ti, ženska, ker si ženska. S sprejemanjem, ki je lastno tvoji ženskosti, bogatiš razumevanje sveta in prispevaš k polni resnici človeških odnosov.«

Zadnja papeževa poslanica je pravi dogodek že samo po vsebini in ker je izšla v času, ko se za september pripravlja v Pekingu 4. mednarodna konferenca o ženski. V svojem pismu, ki obsega 12 poglavij, ki jih človek prebere kar z užitkom, papež obravnava teme, ki bodo predmet razgovorov na dotični konferenci.

Za seboj imamo pet let hudih preizkušenj za žensko: nasilje, posiljevanja, hude rane in splošna brezbriznost. Grozne stvari se dogajajo na račun žensk v Bosni in Alžiriji; kdo pa protestira?

Tudi v tem pismu se ponavlja papežev leitmotiv zadnjih let: priznal je tudi odgovornost Cerkve.

Nekateri trdijo, da med žensko in religijo ni »dilemičnih« odnosov predvsem zaradi integralizma.

Janez Pavel II. ugotavlja, da v ženskem svetu obstaja neki nemir. Ko govori o ženskem geniju, priznava vse, kar so pozitivnega dosegle ženske, ki se bojujejo v feminističnih gibanjih. Poslanica je nadaljevanje dokumenta *Žensko dostojanstvo*: povzdiguje pozitivne vrednote in ne postavlja nobenih pregrad, v nasprotju s tem, kar se je dogajalo na konferenci v Kairu. Ženski genij je potreben za humanizacijo družbe, poudarja Janez Pavel II. Idealni dialog z ženskami vsega sveta naj

se začne z besedo *hvala*. Zahvala naj gre najprej Sveti Trojici, da je ustvarila žensko in ji dala posebno poslanstvo; hvala ženski-materi, ki lahko izkusi nekaj edinstvenega; hvala ženski-ženi, ki združi svoje življenje z moškim v razmerju medsebojnega dajanja; hvala ženski-hčeri in sestri, ki prinaša v družbeno življenje bogastvo svoje občutljivosti; hvala ženski-delavki, zaposleni na vseh področjih človeškega dela; hvala ženski-redovnici, ki daruje svojo pomoč Cerkvi; hvala ženski, ker je ženska.

Beseda *hvala* pa ne zadostuje.

(dalje na 2. strani)

Po 11 letih spet: Jamboree, jamboree...

»Jamboree, jamboree, oh, kako lepo je biti skupaj tu...« je odmevalo ob reki Dravci, v Globasnici, pred enajstimi leti. Za laike povejmo: jamboree je tabor, na katerem se srečajo skavti iz različnih dežel. V srehi skavtov pa ta beseda obuja otožne spomine na poletja pod šotori, ko so goriški, tržaški in koroški bratje skupaj kovali mladostno zagnanost z velikimi ideali, jo hranili s prijateljskimi vzemi, spočetimi v razigrani razposajenosti tabornih dogodivščin.

V ponedeljek, 17. julija, se bo v Čezsoči pri Bovcu dvignil zastor nad 4. zamejskim jamboreejem. Udeležilo se ga bo skoraj tristo izvidnikov in vodnic iz goriške in tržaške pokrajine, iz Koroške, in ker skavti že delujejo tudi v Sloveniji, bodo leto prvič gostovale tudi skupine iz Ankara, Nove Gorice in Dravelj (LJ).

Malo smo se pogovorili s Francem Biancuzzijem in Eriko Černic, študentoma in načelnikoma jamboreeja, ki koordinirata široko skupino voditeljev. Katere cilje ste si zadali?

»Spodbujali bomo čim večjo izmenjavo med posamezniki in četami (manjše enote, ki delujejo v sosednjih občinah, op.ur.), zato bodo v vseh treh podtaborih med seboj pomešane čete iz različnih pokrajin. Pozorni bomo tudi na življenje čete, ker je to edini način, da smo pozorni do posameznikov,« pristavi Franc. »Nočemo namreč, da bi bil jamboree le množična manifestacija, na kateri bi

bil posamezni izvidnik le pasiven gledalec, ampak želimo, da bi se od tega srečanja vsakdo osebno obogatil.«

Zanima me, zakaj pa že toliko let ni bilo jamboreeja. Odgovorita, da pred leti ni bilo veliko sodelovanja med goriško in tržaško vejo; zato tudi ni bilo pravega interesa za jamboree. »Pa tudi za pripravo takega projekta je potrebnih veliko truda, srečanj, sej. Zamisel, da bi spet organizirali jamboree, se je porodila že pred dvema letoma; od lanskega avgusta dalje pa smo začeli z načrtovanjem in pripravami. To pa zapiši, da je jamboree sad sodelovanja goriških in tržaških voditeljev.«

Pokažeta mi brošuro s programom: ob tradicionalnih dnevih, posvečenim postavljanju zgradb, velikim igram, izražanju športnim tekmam, bo prostor tudi za novosti, kot so jahanje, izdelovanje glinastih posod; nekateri se bodo na kajakah celo prepusili soškimi brzicam. Ves program pa bo postavljen v sugestivno preobleko zgodnjega srednjega veka. »Že vrsto let imamo na taborih določeno temo,« mi pove Erika. »Igre, slove-

Slika z jamboreeja Globasnica '84 in domiselni znak letošnjega velikega tabora

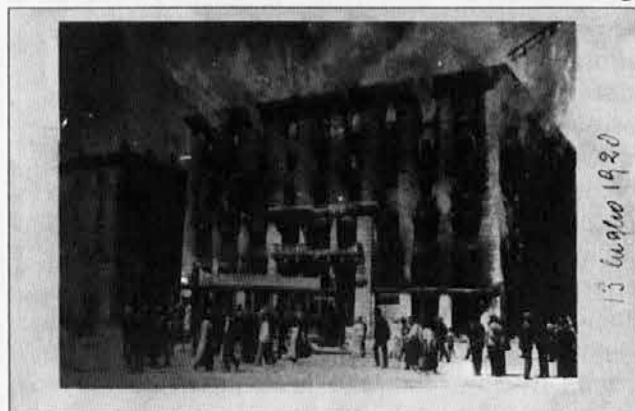
snosti, večeri, pa tudi - preprosto - koreografija, se vsi vežejo na to rdečo nit. Letos smo izbrali zgodbo o vitezh okrogle mize. Ustanovitelj skavtstva Baden Powell je vedno pravil, da je skavt vitez današnjih dni.«

Potem imata še prošnjo. »No, ker smo že na časniku, napišite, da bo nedelja, 23. julija, posvečena obiskom in da pričakujemo čim več prijateljev.«

Tako: kulise so postavljene, režija izdelana. Kolona izvidnikov bo kmalu odmajala proti Bovcu, napolnila prizorišče, prevzela svoje vloge in odigrala to veseloigro, ki bo - tako upamo - posebno v igralcih, pustila svoje sledove. No, pa vidva, sta pripravljena za štirinajstdnevno preizkušnjo? »Seveda, vedno pripravljena.«

Spretna fazanka

Narodni dom v Trstu 13. julija 1920 - 13. julija 1995

Razglednica je bila odposlana na isti dan: Narodni dom gori in - zadaj - spremne besede »gorečega« pošiljatelja

Hodi za menoj!

»Hodi za menoj!« so besede, ki jih je Jezus izrekal svojim učencem in jih izreka še danes. Dejstvo, da je Jezus tisti, ki da pobudo, je izrednega pomena. Jezus je torej tisti, ki nekoga izvoli in ga nato pokliče. Človek pa je tisti, ki se na ta klic odzove ali pa ne.

Pomembno je tudi to, da Jezus ne kliče tako, da bi tisti, ki je poklican, slišal kakšne glasove. Jezus kliče preko misli in čustev. Najprej se rodi v človeku npr. misel: »Kaj, ko bi šel za duhovnika ali redovnika?« Ob tej misli se rodi čustvo, ki je lahko tiho veselje ipd. Zaradi tovrstne tolažbe se rodi v človeku želja, da bi se le-to uresničilo. Nemalokrat se po taki želji rodijo skušnjave, kot na primer: »Ta pot je zame prezahtevna. Kaj bodo rekli domači in prijatelji? Mogoče bi bilo le boljše, ko bi se oženil in imel družino...« Zaradi teh in podobnih misli lahko nekdo opusti misel na redovništvo ali duhovništvo. Če pa je božja volja, da nekdo postane duhovnik ali redovnik, saj se bo ta misel ob določenih trenutkih vrnila. Z njo se bosta vrnila tudi čustvo in želja. Take trenutke lahko doživi ob duhovniškem posvečenju, novi maši ali ob branju življenja svetnikov. Želja, da bi postal duhovnik ali redovnik, se lahko prebudi tudi ob srečanju z nekim apostolom, ki z vso resnostjo in zavzetostjo opravlja svoje poslanstvo, pri tem pa ostaja vever in zadovoljen. Po več takih ali podobnih znamenjih lahko nekdo več ali manj jasno spozna, da ga Jezus kliče v duhovništvo ali redovništvo.

Zanimivo je tudi to, da Jezus kliče nekoga še potem, ko je že duhovnik ali redovnik. Tako ga potrjuje v njegovem poslanstvu in mu v trenutkih trpljenja in nemoči vliva poguma, da ne bi obupal, ampak kljub težavam šel naprej v svojem oznanjevanju. Gospod namreč želi pripeljati apostola do bistva poklica, ki je zvestoba Njemu v vsakršnem položaju. Ta zvestoba je za apostola pot izpolnitve, odrešenja in prave sreče.

Gotovo, da Jezus ne kliče samo v

duhovništvo ali redovništvo. Ravno tako kliče tudi v samsko življenje ali poročenost. V obeh teh primerih je dinamika klicanja podobna kot v primeru poklicanosti v duhovništvo ali redovništvo.

Ivan Hočevar

16. julij: Karmelska Mati božja

Kdo je sposoben naštetiti vse nazive, s katerimi imenuje Cerkev Mater svojega ustanovitelja? Pridružili so se pesniki in Marijini častilci, ki so še povečali vlogo Marijinega češčenja v zgodovini. Liturgija si je prisvojila več praznikov. Dva največja in najpomembnejša sta: brezmadežno Marijino spočetje (8. decembra) in Marijino vnebovzetje (15. avgusta). Med letom pa je posejanih še veliko manjših Marijih praznikov.

Eden izmed teh je dan Karmelske Matere božje, 16. julija. Že ime nas vodi v judovsko preteklost, na palestinsko goro Karmel, ob vznožju katere se med Samarijo in Galilejo razteza mesto Hajfa. Tam je zacvetela ustanova Mariji posebej posvečenih menihov ali eremitov-puščavnikov. Ohranili so liturgijo latinske Cerkev, obenem pa so bili odprti proti Vzhodu. Ti samotarji so že od vsega začetka gojili svetopisemsko pobožnost do Marije in so prav konkretno čutili njeno materinsko varstvo. Zaradi muslimanov so doživeli hude preizkušnje in se zatekli proti Zahodu. Svoje postojanke so imeli na Cipru, v Siciliji, Fraciji in Angliji.

Ti redovniki še danes gojijo posebno pobožnost do Marije in so nam kažipot. Naše češčenje Marije naj ne bo nekaj čustvenega, ampak naj sloni na božji besedi Svetega pisma!

15. navadna nedelja

Bog nam je blizu po človeku

Silvester Čuk

»Kadar človeku primanjkuje to, kar si najbolj želi, začne sanjati o tistem, misliti nanj, kot da je; celo opevati kot nekaj idealnega. Tako je danes z ljubeznijo. Koliko pesmi, popevk je o njej! Vsaka druga beseda je: *ljubim te, ljubezen...* v vseh jezikih. V resnici pa je svet vse bolj prazen, brez ljubezni.« Tako je zapisal leta 1975 slovenski ekonomist France Černe v svoji knjigi *Koncert za raka*, v kateri opisuje, kaj je doživljal, ko je nemočen spremljal umiranje svoje žene, ki je imela raka na pljučih. Profesor Černe se nima za vernika, vendar po svoji plemeniti ljubezni, s katero je obdal svojo trpečo soprogo, poseka nas kristjane, ki imamo že skoraj dva tisoč let v ušesih nauk o ljubezni in pred očmi zgled ljubezni do konca. Pa največkrat imamo ljubezen le na jeziku!

Božja beseda današnje nedelje je vsa uglasena na temo božje bližine. Prvo berilo, vzeto iz Pete

Mojzesove knjige, ki poroča o ponovljeni postavi sinajske zaveze, nosi naslov *Božja napoved je vsakemu blizu*. Bog ne daje postav, ki bi bile protinaravne, ampak take, ki so zapisane globoko v našo človeško naravo, ki je ustvarjena tako, da za svojo uresničitev potrebuje ob sebi sočloveka. Ljudje pravijo, da sta za prepričanje dva, prav tako sta potrebna dva za ljubezen, za pogovor - za vse. Sila, ki naj bi povezovala ljudi, je ljubezen - božji dih. Drugo berilo iz pisma apostola Pavla Kološanom gre za stopnjo višje (od stare zveze), kar nam pove že naslov *Bog nam je blizu v Kristusu*. Če je bil v stari zavezi Bog blizu svojemu izvoljenemu ljudstvu po postavi, ki mu jo je dal na Sinaju, nam je v novi zavezi postal čisto domač. Božji Sin je postal član naše človeške družine, »nam enak v vsem, razen v grehu«. Evangeljski odlomek nosi naslov *Kdo*

je moj bližnji?; lahko bi ga spremenili in rekli *Bog nam je blizu po sloljudih*, v katerih živi Kristus. Pravico do take spremembe naslova nam dajejo Jezusove besede: »Karkoli ste storili enemu izmed mojih najmanjših bratov, ste storili meni.« Mi smo podaljšane roke božje ljubezni. Ob novih mašah poudarjajo pridigarji, da duhovnik Jezusu posodi roke, da z njihovo pomočjo tudi danes oznanja blagovest odrešenja... le besede z vso pravico obrnemo na slehernega krščenega: mi vsi smo poklicani, da oznanjamo velika božja dela. Ta velika božja dela so drobna dejanja ljubezni, ki se vršijo po nas. Začnimo vsako jutro s prošnjo, naj nas Bog razsvetli, da bi videli potrebe ljudi okoli sebe; naj nam da moči, da bi mogli biti potrpežljivi in prijazni do vseh. Iz njih gleda v nas Jezus in nas prosi ljubezni in dobrote.

Papež ženskam

(s 1. strani)

Smo dediči preveč velikih in številnih pogojevanj, ki so ženski onemogočili življenje v javnosti, tako da ji ni bilo dano biti dosledna sama s sabo in se v tem duhu razvijati. Žal mi je, piše papež, da so se stvari pojavile tudi v Cerkv. Cerkev naj torej spoštuje dostojanstvo ženske, kakor jo je spoštoval Kristus. Kaj pa naj rečemo o današnjih ovirah v raznih koncih sveta, ki onemogočajo ženski polno vključitev v družbeno, gospodarsko in politično življenje? Predvsem je onemogočeno - in to je najhujše - njeno materinstvo.

Nujna je dejanska enakopravnost vseh ljudi v vseh položajih. Nujna je večja prisotnost ženske v družbi. Na pragu novega tisočletja ne moremo ne misliti na predolgo in ponižujočo zgodovino spolnega nasilja; le-to je sad hedonistične družbe, ki gleda na žensko, mlade in otroke kot na predmet trgovanja.

Temelj uresničitve ženske je nakanan že v prvih straneh Svetega pisma. Naloga Cerkev je v tem, da v svoji vsakdanji prenovi ovrednoti karizme ženske. Čeprav so bila v zgodovini številna pogojevanja, je Cerkev spoznala ženski genij in sprejela njeno veličino: velika priznanja je podelila celi trumi mučenk, svetnic, redovnic (sv. Katarina sienška, Tereza iz Avile idr.) in tistim, ki so znotraj Cerkev uresničile nove podvige. V novem tisočletju bo Cerkev gotovo pričra novim in čudovitim oblikam ženskega genija.

Zato si papež želi, da bi konferenca na Kitajskem postavila v pravo luč celotno resnico o ženski, upoštevajoč ne samo znamenite in velike ženske, ampak tudi tiste preproste, ki izražajo svoj ženski talent v vsakodnevni službi bližnjega. Ženska - z razliko od moškega - spozna in odkrije svoj poklic prav v dajanju, ker gleda s srcem. To je njena lepota, duhovna in ne samo zunanja.

d.j.

»Wir sind die Kirche.«

Kaj se dogaja v avstrijski Cerkv?

Ne moremo kar tako mimo tega, kar se dogaja v avstrijski Cerkv. Mednarodni laični tisk je zagrabil zadevo in jo močno razpihuje z bombastičnimi naslovi, kot npr. Upor katoliške baze.

Pa pogledjmo, kaj se dogaja. Ne moremo govoriti prav o upor; gre pa za precej velik pojav. V manj kot enem mesecu (med 3. in 25. junijem) je skupina, ki si je dala ime Wir sind die Kirche ali Mi smo Cerkev, zbrala 501.154 podpisov za prenovo avstrijske Cerkev. Pobudnik tega referenduma (39-letni veroučitelj Thomas Plankensteiner, oče štirih otrok; sam se nima za revolucionarja) si ni pričakoval takega odziva. Tudi če odštejemo 14.389 nekatoliških podpisnikov in 18.233 podpisnikov iz drugih držav (Švice, Nemčije, Južne Tirolske), ostane vedno 10% katoličanov. Pobudniki referenduma niso le iz vrst ekstremistov ali levičarjev, temveč osebe, ki sodelujejo tudi pri župnijah. In prav to je zaskrbljujoče. Kaj hočejo ti ljudje? Odpravo celibata, volilno pravico žensk v vseh cerkvenih ustanovah, upoštevanje župnijskih skupnosti pri imenovanjih škofov, svobodouporabljanja kontracepcijskih sredstev, pravico ločencev prejema obhajilo, upoštevanje duhovnikov, ki so zapustili duhovniški stan. Nekatero zahtevo so v jasnem konfliktu z nepopustljivostjo katoliškega nauka. Izide referendumov bodo

poslali v Rim; izročili so jih že predsedniku Avstrijske škofovske konference. Papeški nuncij na Dunaju je že poslal Plankensteinerju naslednje sporočilo: »V papeškem dokumentu Tertio millennio adveniente je že odgovor na razna postavljena vprašanja.«

Za sedaj avstrijski škofje molčijo; prej želijo videti izide referendumov. Je pa že v načrtu posebna komisija, ki bi se pogovorila s pobudniki referenduma. Opazi se lahko le zaskrbljenost. Sanktpoeltenski škof je že pikro izjavil: »Avstrijci prav radi delajo napake, kot dokazuje masovna odobritev referenduma o Anschlusu ali priključitvi Avstrije nacistični Nemčiji leta 1938.« Ostali škofje so bolj previdni in neradi izdajajo javne izjave. Ne vemo, koliko je resnična izjava glasnika dunajske nadškofije, ki pravi, da večina podpisnikov ni hotela podpreti ekstremističnih pozicij, ampak le izraziti željo po dialogu s cerkveno hierarhijo in biti torej bolj odgovorna v zadevah Cerkev.

Lansko leto sem se pogovarjal z avstrijskim duhovnikom, ki je napovedal težke čase za avstrijsko Cerkev predvsem zaradi vedenja Vatikana in odločitev glede imenovanj škofov.

Kako se bodo dogodki še razvili?

Dušan Jakomin

Anglikanskim pastorjem, ki stopajo v katoliško Cerkev

O zadevi anglikanskih pastorjev, ki so prešli v katolicizem, so časopisi veliko poročali; potem je sledil molk. Sedaj prihaja stvar zopet na površje, ker je prišlo do novosti: o njih ne bo več odločal Rim, ampak trije krajevni angleški škofje, ki jih bosta določili angleška in Wellsova škofovska konferenca. Pastorjev, ki bi stopili v katoliško Cerkev, je na stotine in zdi se, da bo njih število še naraslo.

Primas angleške katoliške Cerkev kard. Basil Hume je naslovil vernikom pismo, ki je samo po sebi pravi umotvor tenkočutnosti in spoštovanja enih in drugih. Pismo so prebrali vernikom pri vseh mašah. Povzema glavne misli tega pisma.

»V tem trenutku bodimo tenkočutni do tistih, ki se čutijo izključene. Dajmo jim poguma, da bodo vztrajali v veri in službi v vseh oblikah, ki jih predvideva Cerkev.« Kardinal Hume nadalje pojasnjuje, da pri teh pastorjih ne gre le za nesoglasje zaradi posvečevanja žena za duhovnike, ampak tudi zaradi preloma, ki ga je ta odločitev povzročila s tem, da se je anglikanska Cerkev postavila v nasprotje s katoliško Cerkvijo. »Ne pozabimo, da so se ti anglikanci skušali že dolgo držati katoliških principov, čeprav so bili še znotraj anglikanske Cerkev. Ovira, ki jih je privedla do tega, da so iskali združitev z rimsko Cerkvijo, je bila prav problem avtoritete v notranjosti njihove Cerkev.

Prepričani smo, da bo duhovništvo teh pastorjev obogatilo Cerkev. Sveti oče hoče od nas, da smo dobrosrčni. Prepričani smo, da boste tudi vi sprejeli in cenili te nove duhovnike.

S to novostjo so nastali pomembni in delikatni zapleti. Privoljenje, ki ga daje papež za posvetitev teh poročenih pastorjev, je izjemno; in s tem ostane princip celibata nedotaknjen. Združila se bosta dva zakramenta, duhovništvo in poroka. Eden ne zmanjšuje vrednosti drugega. V življenju tistih, ki so v službi katoliške Cerkev, ju lahko imamo za komplementarna. Ko sprejmemo te pastorje, sprejmimo tudi njihove družine!«

Vstop pastorjev v katoliško duhovništvo ne bo nekaj avtomatičnega. Zahteva vsaj dvoletno študijsko, teološko in doktrinarno pripravo; posebej se bo proučil vsak posamezen primer.

Do sedaj je zapustilo anglikansko Cerkev vsaj 250 duhovnikov, nekateri pa ostajajo zaradi hudih finančnih problemov. Cerkev namreč ni zmožna zagotoviti ekonomske pomoči spreobrnencem; treba bo razmisliti »z realizmom, domišljijo in radodarnostjo.«

Pismo kaže, kako ne gre za kak triumfalizem, ampak za spoštovanje vesti posameznikov. Katoličane vabi, naj pokažejo svoje razumevanje.

Še en ekumenski korak

Ena od provinc anglikanske Cerkev je pred kratkim odločila, da sprejme v svoj koledar sv. Ignacija Loyolskega, ustanovitelja Družbe Jezusove. Gre za dejanje, ki ima resnično ekumenski pomen, posebno če pomislimo, kako je v 15. in 16. stoletju prav anglikanska Cerkev zatirala jezuite ter kako so bili prav člani Družbe Jezusove glavni voditelji protireformacije. Sprejem sv. Ignacija Loyolskega v anglikanski koledar pomeni zato prispevek k čiščenju spomina preteklosti in korak na poti sprave ločenih Cerkev.

Pobuda za vrnitev Narodnega doma

Novinarji Primorskega dnevnika so osnovali pobudo, katere cilj je vrnitev Narodnega doma v Trstu, ki so ga, kot znano, fašisti sežgali 13. julija 1920 in potem od slovenskih lastnikov odkupili po sramotno nizki ceni. Ravno v četrtek je ob 75-letnici dogodka pred poslopjem Narodnega doma predvidena skupna manifestacija, ki jo prireja skupno predstavništvo Slovencev v Italiji.

Novinarji Primorskega dnevnika so svojo zamisel predstavili na straneh svojega časopisa 2. julija: to naj bi bila peticija, ki bi jo poletil podpisal čim širši krog naše manjšine in njenih organizacij; jeseni pa naj bi peticijo poslali najvišjim organom slovenske in italijanske države. K pobudi je doslej pristopila že vrsta naših ustanov, od Sindikata slovenske šole do SSK, SKGZ in ZSKD. Pobuda je pomembna, pa tudi dobrodošla, saj bi bil že čas, da nam italijanska država vrne, kar nam je pod fašizmom uničila in odvzela (tu pa ne gre samo za Narodni dom, ki je sicer simbol vsega tega). Prisotno pa je tudi določeno nelagodje, saj do te pobude prihaja v času velikih polemik med krovnima organizacijama o problemu lastništva Primorskega dnevnika, o katerem smo na široko govorili tudi na straneh našega lista.

V Pekingu konferenca Zveze narodov o ženski

Pripravljalni dokument za to mednarodno srečanje zveni bolj kot pritisk ideološkega značaja, ki vsiljuje ženskam vsega sveta posebno družbeno filozofijo ali gledanje po vzorcu nekaterih zahodnih držav.

Če hoče torej z ene strani rešiti žensko pred nekaterimi kulturnimi pogoji, z druge strani vsiljuje način gledanja, ki ne upošteva ženskih vrednot večine držav sveta. Zanimivo bo, kakšen potek bodo imeli razni pritiski na pripravo in sploh izvedbo tega pomembnega mednarodnega srečanja.

Lotizacija presežena?

Vprašanja, ki so bila postavljena SKGZ-ju in Primorskemu dnevniku v zvezi z izredno pomočjo skupne ustanove v zamejstvu, so ostala brez odgovora. Tako na ulici sv. Frančiška kot na ul. Montecchi so si privoščili izstreliti vse svoje kanoade, ne da bi konkretno odgovorili na eno samo javno postavljeno vprašanje. Pri tem velja pripomniti, da pomisleki niso prišli z ene same strani. Če SKGZ molči, pa PDK vendarle objavlja prijateljske glasove v podporo. Tako se je v nedeljo, 9. julija, oglasila Jadranka Šturm Kocjan, ki odgovarja Svetu slovenskih organizacij z neke vrste pozivom na popustljivo strpnost mazohistične narave, po katerem bi se morali »drugi« nastavitvi, da bi jih še naprej dobivali po grbi. Iz poziva med drugim ni mogoče razumeti, kaj bi se »poglobilo«, če bi obveljala logika »pol/pol«. Zanimivo je, da J. Šturm pričakuje od »nasprotne« strani sodelovanje; če tega ni, vsaj tolerantnost; če pa naj bi bilo še to preveč, pa pride prav celo božja zapoved o ljubezni do bližnjega. Svoje strani pa v to igro ne vključuje

in je v ničemer ne obvezuje. Preseči lotizacijo bi pomenilo odpovedati se nekemu sistemu, ki ga nikoli ni bilo, saj je SKGZ imel vedno prednost pred vseemi, demokratični tabor pa ne le, da je bil zadnji, pač se je z njim ravnalo kot z garjavo ovco in je bil iz črede izločen, - kakšna lotizacija neki. J. Šturm tudi poudarja, da enkratna pomoč iz Slovenije (Brezigar pa govori o stalnem primanjkljaju - kam bo šel po pomoč prihodnje leto?) ne sme biti vzrok za razčiščevanje manjšinskih sporov. Ti spori in zamere temeljijo prav na neenakopravnem odnosu matice do različnih komponent manjšine. Mimogrede: v pluralnem sistemu in demokraciji lahko spore rešuješ samo s pogajanjem, z dialektiko, torej tudi s polemikami; drugih poti ni. Totalitarni režimi poznajo avtoritarno rešitev, vsiljeno od zgoraj, in do neke meje je to praksa vsake tradicionalne oblasti. Nekaj takega se obeta tudi zdaj. Če je večini v Sloveniji tako prav, ne moremo nič; toda nihče ne more od nas zahtevati, da bi kimali ali molčali.

Poletje, počitnice, dopusti, potovanja

Lepi, vroči dnevi poletja so že vzpostavili počitniško mrzlico. Agencije delujejo s polno paro, te dni pa bodo še posebej pospešile svoje posle, iskale bodo nove možnosti in lovile kar se da klientov. Prav je namreč, da se med počitnicami od dela in zaradi vročine malo odpočijemo in sprostim.

Morda pa se bodo tudi letos pojavile sleparske agencije, ki bodo ponujale nerealne ugodnosti po nizkih cenah in goljufale naivneže. Ti bodo šli na limanice in ko bodo opazili sleparijo, se ne bodo imeli komu pritožiti in pri kom iskati odškodnino. Dogaja se žal tudi to.

Zapis pa želimo usmeriti v razkazovanje in »prodajo« puhlosti in plitvosti, ki se bosta - kot vsako leto - pojavila tudi letos. Na čelu bodo plaže z »glavnim mestom« Riminijem. Z namenom, da bi pritegnili čimveč ljudi - konkurenca je namreč vsako leto hujša - si bodo izmislili vse mogoče reklamne budalosti. Nočemo moralizirati, toda le ugotovljamo, kam lahko privede kulturni analfabetizem... Pravi kulturni človek pa ne prenaša nekatrih potez, ki človeka ponižujejo. Voditelji poletnih večerov bodo spet tisti brezvestni ljudje, ki jih bodo revije in celo televizijske mreže postavljale na prva mesta splošne priljubljenosti. Kako more biti, da so osebe »pomembne« ali »zanimive«, če si upajo uporabljati po ekranih prostaške izraze in geste? In kako to, da jim »izbrana« publika celo ploska?

Poleti je »treba« seveda postavljati v stran najbolj žgoče probleme: telesno prizadeti »motijo«, vojna na Balkanu je poletni posebno daleč, lakota in prelivanja krvi po Afriki so še bolj oddaljene kot sicer, draginja pa rase. Pozabljamo, da vsak državljan dela skoraj do meseca avgusta za državo in le to, kar zasluži potem, gre v njegove žepce. Vse to pa zdaj pozabimo! Plešimo, pijmo, zabavajmo se! Na težave bomo spet začeli misliti po dopustu...

Prej kot problem morale je to problem okusa. In prav taki večeri, ki jih televizija in razne revije tako propagandirajo, so prav uničevanje okusa. Klavarno je, da se tak pogled na počitnice poskuša vnesti tudi v Slovenijo. To je zgled, ki ga ni vredno posnemati!

Izjava videmskega pomožnega škofa in generalnega vikarja msgr. Pietra Brolla

Z veliko grenkobo sem sprejel govornice in pisanje o protislovenski drži, ki naj bi obstajala v naši videmski nadškofiji in ki naj bi bila povod za sedanje dušnopastirske zamenjave v župniji Žabnice.

Ne vem, ne kdo in ne iz kakšnih razlogov širi v zvezi z našo Cerkvijo tako absurde in neutemeljene govornice. Naša Cerkev si je pod vodstvom nadškofa msgr. Alfreda Battistija še posebej stalno prizadevala za odprtost in prijateljstvo s slovensko govorečimi prebivalci v naši nadškofiji kot tudi z obmejnimi prebivalci, na kar so opozorili že drugi.

Iz teh razlogov smo leta 1986 župnijo Žabnice, v katero spadajo tudi Svete Višarje, izročili frančiškankom slovenske province.

Do odločitve za prekinitve pogodbe ob njenem letnem preteku je prišlo zgolj in izključno iz nekaterih pastoralnih razlogov. Ponavljam, ti pastoralni razlogi niso bili in niso nikakor povezani z etničnimi ali političnimi vprašanji,

niti ne s še odprtimi vprašanji med Slovenijo in Italijo.

Ni torej pravično niti lojalno izrabljati dejanske težave, ki jih ob normalnih zamenjavah v vodstvu župnije bolj kot verniki občutijo prizadeti duhovniki, za slabšanje odnosov med narodi, ki so stoletja ustvarjali skupno versko in civilno zgodovino. Sicer pa pastoralno zamenjavo po devetih letih določa naša škofijska sinoda.

Čutim dolžnost, da se zahvalim očetom frančiškankom, ki so ta leta pastoralno oskrbovali Žabnice in Svete Višarje, obenem pa zagotavljam, da bo škofija storila vse, kar je v njeni moči, da bodo slovenski, nemški, italijanski in furlanski prebivalci deležni duhovne oskrbe, da bo svetišče na Višarjah sveti biser bratstva in prijateljstva med temi narodi, da bodo lahko vsak v svojem jeziku slavil Gospoda, Očeta vseh nas.

Višarska Marija naj še naprej razširja svoj zavetni plašč na vse svoje otroke, ki so različni, a vendar bratje.

Spremembe v vodstvu frančiškanov v Novi Gorici

V baziliki Matere božje in božjepotnem središču na Sveti gori, oziroma v tamkajšnjem frančiškanskem samostanu, in v samostanu na Kostanjevici nad Novo Gorico bodo kmalu izvedli zamenjave v vodstvih. Sklep o tem je sprejel Provincialni kapitelj Frančiškanske province Sv. križa v Ljubljani.

Tako bo sedanji gvardijan (rektor) svetogorske bazilike in frančiškanskega samostana na Sveti gori pater Matej Papež prevzel mesto župnika in gvardijana na Kostanjevici. Mesto gvardijana oziroma predstojnika na Sveti gori pa bo prevzel pater Pashal Gorjup, ki je doslej služboval v Šiški v Ljubljani.

Dosedanji župnik in gvardijan župne cerkve oziroma frančiškanskega samostana na Kostanjevici pater Niko Žvokelj bo odšel v božjepotno postajo pri Novi Štifi in Dolenjskem.

Gre za premostitve, kakršne so, vsaj vsakih 6 let, običajne v frančiškanskem cerkvenem redu. Medtem je v samostan na Kostanjevici prispel dr. pater Bruno Korošak, ki je bil do nedavnega župnik v Žabnicah, deloval pa je tudi v božjepotnem središču na Svetih Višarjah. Pater Filip Rupnik, ki je bil do pred nekaj dnevi rektor božjepotnega svetišča na Svetih Višarjah, pa je prevzel mesto župnika v Strunjanu.

Val vraževerstva ni v čast človeku našega stoletja

Leta 1988 so Italijani potrošili celih 1500 milijard lir za razne oblike vraževernosti. Leta 1991 se je v državi našlo kakih 100 tisoč vraževercev (duhovnikov je 37.873). V istem letu je bila na prodaj vsakih deset resnih znanstvenih ali verskih knjig ena o okultizmu ali spiritizmu.

Zadevo lahko sprejememo še bolj alarmantno, če pomislimo na razne vraževerne obrede. Obstajajo katalogi in celo podjetja, ki izdajajo vse, kar je potrebno za eksorcizme, črne maše ipd. Omenjeno podjetje je nastalo leta 1983 v Riccioneju in ima danes več podružnic po Italiji.

Obstaja skupnost z imenom *Damanhur*, ki je ustanovila vaško skupnost, v kateri se živi po tem duhu. V tem sklopu delujejo univerza, založba, šola za čarovnije, pranoterapijo in reinkarnacijo. Izdaja se tudi posebna revija v 50.000 izvodih. Problem torej obstaja, je zelo razširjen in se celo postavlja temelji za bodočnost.

Kje so vzroki teh pojavov? Spiritizem in vraževerstvo sta našla močan zagon okrog leta 1980, ko je neki podjetnik začel organizirati velike in bogate kongrese čarovnikov, operaterjev okultizma, pranoterapevtov in raznih magov. Zraven so poklicali znane televizijske napovedovalce, delili priznanja in nagrade. Dobili so celo (demokratskega) poslanca v parlamentu, ki je predstavil osnutek za zakon o ustanovitvi reda poklicnih okultističnih operaterjev (kot obstaja red zdravnikov ali odvetnikov...); pobuda k sreči ni našla pozitivnega odziva. Ustvaril se je sindikat, ki je imel leta 1989 kar 7000 članov. Pa tudi po privatnih televizijskih mrežah se najdejo ob vseh urah čarovniki, ki obljublajo resnost in prodajajo amulette, zapestnice in vražne obeske, ki imajo - tako zatrjujejo - nadvse pozitiven vpliv na človeka. Pravilneje: na naivnega človeka, ki mu je lahko iztrgati kaj denarja... Kdor ima opravka z okultizmom, ima tudi opravka s črno magijo, smrtjo, sovraštvom in nasiljem.

In ta pojav seje tudi med vernimi ljudmi nejasnost in zmešnjavo. Čarovništvo ima danes svoj izvor v kulturni omejenosti, ambiciji po uspehu in zaslužku, nepoznavanju človekove psihološke dinamike, egoizmu, ki se ne zмени za šibkosti trpečih in starejših. Nekoč je imel v sreču preprostega človeka mesto Bog, ki mu je bil zatočišče ali vsaj kraj, kamor se je človek lahko obracal in v katerem je iskal pomoči in gotovosti. Danes je marsikdo postavi Boga na rob svojega življenja, ker zahteva vera Vanj preveliko mero upanja, ljubezni in žrtev; lažje je se zateči v okultizem, kjer ni ozkih vrat...

Preprosti človek ima že po tradiciji občutek za sakralnost. Ker pa je kristjan prav po tradiciji, na tej šibki in nejasni postavki gradi okultizem, magijo, tako da se v njem prepletata sveto in profano. Čarovniki obljublajo. Na deset primerov jim jih pet uspe, pet pa ne. Bolnik je ozdravel, ko je pač prišel čas ozdravljenja; zadeva se je razrešila, ker bi se pač razrešila tudi po naravni poti, brez posega nikogar.

Katero protiutež lahko nudi Cerkev? Evangelizacijo, ki se začneja s kulturo. Italijanska Cerkev sedaj nima primerne strukture, ki bi delovala na tem področju. Malokdo se na spiritizem in magijo sploh dobro razume. Pomembna je najprej informacija: ljudje naj se zavedajo, da problem obstaja in je resen. V našem - dvajsetem! - stoletju še vedno preveč ljudi pada v zanke teh sleparjev.

Goriška občinska uprava po enem letu

Pred enim letom je koalicija desne usmeritve prevzela upravo mesta, in sicer z velikimi obljubami in načrti. V prejšnjem tednu je ta koalicija na tiskovni konferenci spet ponovila že znane fraze o novem načinu vladanja, o novih vrednotah ipd. V resnici pa moramo ugotoviti, da uprava župana Valentija komaj še drži skupaj; obstaja namreč cela vrsta posameznikov, ki so se začeli oddaljevati od začetnih skupnih smernic: v nekaterih primerih gre za osebno užaljenost, v drugih za željo nekaterih, da bi imeli več oblasti. Koalicija vsekakor ni močna; to se kaže zlasti v izvajanju programa. Župan Valenti pogosto kaže znake utrujenosti ob težavah, ki nastajajo kljub temu, da ima njegova koalicija močno večino v občinskem svetu. Novi občinski možje nimajo pravih idej glede bodočega razvoja Gorice. Velika vprašanja, kot so razvoj obmejnega postajališča, univerza, goriška bolnišnica, ne najdejo pravega odgovora. Večkrat ugotavljamo, da so bili prejšnji politiki sicer nepošteni, so pa prav gotovo znali voditi javne zadeve. Prišlo je celo do tega, da se je uprava, ki jo vodi komercialist, znašla z neverjetnim preseškom v obračunu za leto 1994: v blagajni ostaja namreč več kot 6 milijard lir denarja, ki ni bil ne uporabljen ne investiran.

Glede slovenske narodne skupnosti je sedanja uprava zelo previdna in ni do sedaj sprejela sklepov, ki bi jih lahko ocenili za škodljive

za narodno manjšino. Po skoraj enem letu je le prišlo do umestitve Konzulte za vprašanja slovenske narodne manjšine. Kljub ugovarjanju predstavnikov Severne lige je bila Konzulta izbrana po prejšnjem pravilniku. V upanju, da bo ta organ mogel konkretno zaživeti, seveda pozdravljamo umestitev Konzulte.

Obstaja nekaj odprtih vprašanj v zvezi s šolami, ki so pod občinsko upravo; vendar upamo, da bo prišlo do zadovoljive rešitve. Pozitivni so stiki z upravo občine Nova Gorica, čeprav se razgovori vrtijo samo okoli sicer zelo pomembnih konkretnih vprašanj; ne z ene ne z druge strani ni predlogov za skupni razvoj obeh mest, za morebitno skupno proslavljanje tisočletnice Gorice ali za izboljšanje stikov med obema narodoma. Sicer pa bi to tudi težko pričakovali od uprav, ki sta ideološko zelo različno naravnani.

Mimo vseh polemik, ki lahko nastajajo med vladajočo koalicijo in opozicijo, pa obstaja konkretna nevarnost, ki je vsem skupna, da bo v prihodnjih letih Gorica izgubila svojo vlogo: možno je, da bo postala bolnišnica drugorazredna, da bodo zaprli nekatere pomembne urade, da bodo šle pomembne ceste in železnice povezave mimo mesta in da bo tradicionalna trgovska dejavnost mesta začela propadati. Ob takih temnih perspektivah je seveda naloga vseh političnih sil ta, da se resno zavzamejo za ohranitev vloge mesta Gorice.

B.S.

Sovodenjski občinski svet

Občinski svet je 28. junija razpravljal o obračunu in občinskih pravilnikih smetarske službe ter o črtanju aktivnih in pasivnih ostankov leta 1994. Najprej so odobrili spremembe nekaterih postavk k letošnjemu proračunu. Nato je sledila razprava obračuna za leto 1994. Revizor dr. De Colle se je zaustavil pri raznih postavkah; omenil je, da pristojbine na športnem področju ne krijejo stroškov, ki jih predvideva zakon, smetarska služba pa jih presega. Svetovalska skupina SSK je vprašala za pojasnila o naložbi skupne vsote nad 235 milijonov lir, razdeljenih za razna dela, ki se nanašajo na izredno oskrbo župnišča, uresničevanje načrtov PIP, popravilo cestišč in ojačenje javne razsvetljave.

V poročilih je župan seznanil svet o poteku občinskega praznika; zahvalil se je društvu Rupa-Peč za odlični kulturni program v Kulturnem domu in za izpeljavo praznika. Seznanil je svet z dejstvom, da bo Cisarfo ojačil vodovod tudi za Vrh sv. Mihaela; ojačen bo vodni bazen in prenovljena električna naprava. Na podlagi 60 izvidov, ki jih vodovodno podjetje napravi vsako leto po raznih krajih občine, Cisarfo zagotavlja neoporečnost pitne vode. Občinski svet je soglasno zahteval, naj bodo s temi izvidi seznanjeni občani. Ob koncu je župan dejal, da bo uprava dobesedno del prebitka namenila zamenjavi vodovodnih cevi.

Svetovalec SSK Benjamin Černic je sprožil problem arhitektonskih pregrad v javnih občinskih zgradbah (občina, telovadnica, osnovne šole in vrtci). Župan je obvestil svet, da je dala uprava načrte za izvedbo del v šoli in vrtcu na dražbo; nobeno od desetih podjetij še ni dalo ponudbe za izvedbo potrebnih del.

Na seji je bilo še obsojeno vandalistično dejanje neznanec, ki so se znesli nad tablo gostinskega podjetja v sovodenjski občini; svetovalec SSK z Vrha sv. Mihaela je bil mnenja, da je bilo dejanja usmerjeno proti sekijskemu tajniku SSK iz istoimenske vasi, ki upravlja to podjetje.

Remo Devetak

Prva revija pevskih zborov »Na britofu« v Podgori

Rajonski svet za Podgoro in Prosvetno društvo Podgora vabita v soboto, 22. julija, na prvo revijo pevskih zborov »Na britofu«. Privreditev se bo odvijala na stopnišču pred cerkvijo sv. Justa na trgu Lojze Bratuž v Podgori ob 21. uri (v primeru slabega vremena v komorni dvorani SCGV Emil Komel). Večer bodo oblikovali MoPZ Vetta Ponte in Valtellina (Sondrio), MoPZ Monte Canin iz rezijanske doline ter vokalna skupina Akord iz Podgore.

Vezna nit nastopajočih zborov je predstavitev specifičnosti lastnega ljudskega izročila, ki ga s svojimi pesmimi poseblja vsak zbor.

MoPZ prihaja iz Sondria, kjer deluje že od leta 1961. V teh desetletjih je bil zelo aktiven, izdal je nekaj plošč ter je ob raznih tekmovalnih večkrat nastopal za italijanske emigrante v Argentini, Avstraliji in Švici. Zbor je tesno povezan tudi na svojo dolino, saj prireja že celih 17 let »Ponte in fiore«, t.j. prepletanje raznih kulturnih privreditev, ki si prizadevajo ohraniti v ljudeh živo zanimanje za ljudsko izročilo.

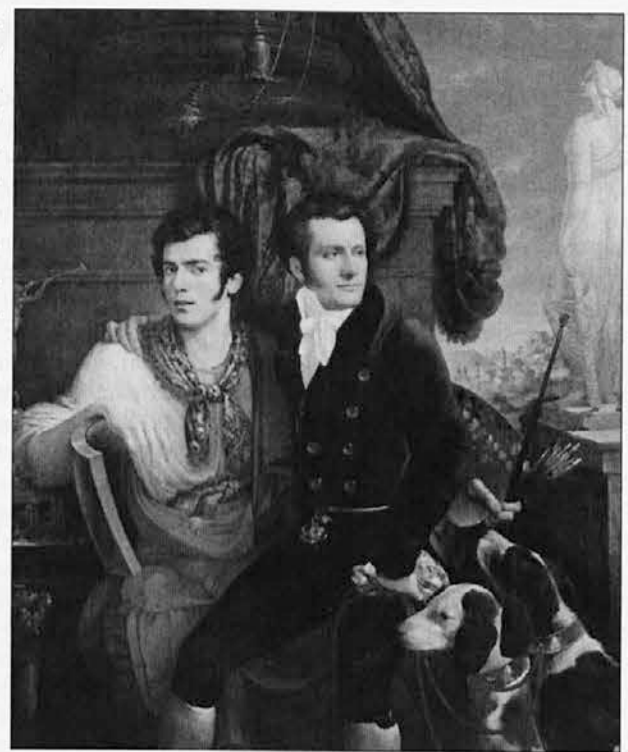
MoPZ Monte Canin deluje od leta 1971 in daje posebno pozornost re-

Razstava »Ottocento di Frontiera«

Goriška Pokrajina je v sodelovanju s Skladom Coronini Cronberg in Deželo Furlanijo-Julijsko krajino programirala pomembno razstavo »Ottocento di frontiera«, Gorica v letih 1780-1850, umetnost in kultura, ki jo je organiziral Villaggio Globale International S.r.l. Razstava, ki zaobjema nad 300 eksponatov, bo odprta od 15. julija do konca decembra tega leta obenem v palači Coronini in v prostorih Pokrajinskega muzeja na gradu.

Goriška grofija je na južni meji tedanjega habsburškega cesarstva doživela v omenjenem času izjemen kozmopolitizem in prisotnost visokih aristokratskih rodov: poleg institucionalne prisotnosti avstrijske hiše je usoda privedla v ta mili kraj francoske Burbone in vejo napoleonidov, potomcev sestre generala Bonaparteja. Pogosto so bili to izgnanci, bivši kralji in kraljice, ki so doživljali Gorico kot aristokratsko mestece, mirno zatočišče, pričo žalostnega umiranja plemiških in dvorskih iluzij.

Razstava želi podati zgodovinski, umetnostni in kulturni presek

dogodkov, ki so preseglji skromne meje ozemlja, v zgodovinsko-umetnostnem pregledu (slike, risbe, kipi), v apliciranih umetnostih (rokodelski predmeti, nakit, pohištvo) in zgodovinsko-kulturni razstavi literature, glasbe, teatra in založništva.

Ob priložnosti bodo odprli tudi pomenljivo palačo Coronini Cronberg z lepim parkom (46.000 kvadratnih metrov), kjer so uredili z originalnimi deli pohištva nekaj sob, v katerih je živel Karel X.

Urniki: od 10. do 13. ure in od 15. do 19.30; zaprto ob ponedeljkih. Za informacije kličite na tel. št. 0481/533926 (Pokrajinski muzej).

Nov doktor med nami

V torek, 11. julija, je na pravni fakulteti tržaške univerze diplomiral Damjan Hlede iz Števerjana, med drugim sodelavec pri našem listu. Pred komisijo eminentnih tržaških profesorjev je pod mentorstvom prof. Conettija, profesorja mednarodnega prava, branil svojo tezo, ki nosi naslov Samoodločanje narodov in mednarodno nasledstvo. Teza (približno 220 strani) poglobljeno obravnava - po prvem splošnem delu o samoodločanju in drugem o pravnem nasledstvu - predvsem vprašanje mednarodnega nasledstva držav bivše Jugoslavije.

Uredništvo našega lista izraža novemu doktorju iskrene in prijateljske čestitke ter mu želi še mnogo uspehov na njegovi nadaljnji življenjski in odvetniški poti.

Župnijsko občestvo in dušni pastir iz Števerjana iz srca čestitata Damjanu Hledetu ob koncu njegove univerzitetne poti.

Slovenski goriški skavtje čestitajo svojemu članu in doktorju Damjanu Hledetu, ki je diplomiral iz mednarodnega prava.

Slovenska skupnost krščanskega življenja se veseli z Damjanom, dolgoletnim vodjem goriške skupnosti, ob dopolnjenem študiju prava.

sto sodeluje na marsikateri prireditvi, bo z dirigentom Mirkom Špacpanom sklenila večer s slovensko melodijo, saj je med drugim na sporedu Oj Triglav, moj dom. J. Aljaža, pesem, ki je vezana na slovensko ljubezen do gora in z njo na našo tradicijo.

Srečanje in medsebojno spoznanje različnih ljudskih izročil izražata skupno ljubezen in navezanost na rodno zemljo. n.a.

Lepa razstava o gotiki v Soški dolini na goriškem gradu

V smiselno povezavo z veliko ljubljansko razstavo (gl. str. 5), ki zaobjema celotno slovensko ozemlje, se postavlja manjša - a nič manj premrežena z dragocenim kulturnim pomenom - fotografska razstava-potopis Gotske cerkve v Soški dolini in Goriških Brdih (na goriškem gradu od 16. julija do 17. septembra 1995).

Prilesje pri Plaveh - gotska cerkva sv. Ahaca na gričku tik nad Sočo, v njej krasen obok z gotsko slikarjivo

To so pogosto neznane cerkve, mali biseri, včasih le njih razvaline ali pa preobražene stavbe zaradi prepotrebne (več ali manj primerne) restavratorskega interventa, potem ko so jim v našem stoletju dve okrutni vojni in nekaj desetletij zanemarjenosti zadale težko škodo. Od Gorice v smeri Brd in po lepi Soški dolini vse do njenega skrajnega roba so kapilarno posejane gotske cerkvice enovitega slogovnega značaja. Njih samostojna sinteza stilnih prispevkov, ki so jih dovažali večinoma zamudniški in stranski umetnostni tokovi, nam vnovič govori tudi o skupni zgodovinski usodi in kulturni osnovi tu živečih ljudi.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Alfreda Marcosiga

se zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način z nami sočustvovali in ga pospremili na zadnji poti.

Svojci

Gorica, 13. julija 1995

Zadovoljstvo SSk ob odobritvi Piccionejeve resolucije

V tiskovnem poročilu izraža pokrajinsko tajništvo SSk zadovoljstvo zaradi odobritve resolucije, ki jo je v deželni svet FJK predlagala svetovalka Piccionejeva in ki obvezuje deželno upravo, da poskrbi za rešitev problema volitev organov tržaške pokrajine.

Potrebno bo sicer počakati na razsodbo ustavnega sodišča, a sklep državnega sveta dejansko potrjuje, da je bil dosedanji volilni sistem za tržaško pokrajino krivičen, zaradi česar je SSk tudi vložila priziv, ki je pripeljal do vrhovnega sodišča. Zato se tajništvo SSk čudi stališču, ki ga je zavzel predstavnik DSL Miloš Budin; ta je izrazil prepričanje, da prejšnji volilni sistem ni diskriminiral slovenske manjšine. To je med drugim v nasprotju z odlokom, s katerim je Deželno upravno sodišče utemeljilo vprašanje ustavnosti in v katerem je poudarjeno, da tržaški pokrajinski volilni sistem oškoduje slovensko manjšino.

Če je namreč res, da je število izvoljenih svetovalcev določeno na osnovi rezultata volilne liste v pokrajinskem okviru, je tudi res, da v tej listi dobijo prve sedeže izvoljeni v manjših okrožjih, kar pomeni v okoliških občinah; to pomeni, da bi Slovenci bili dejansko imeli večjo možnost izvolitve.

Pokrajinski tajnik SSk Peter Močnik

V poročnem sistemu bi to pomenilo, da bi bilo večje število izvoljenih, npr. na listi bivših KPI ali PSI, slovenskega izvora in, glede na glasove, ki sta jih ti stranki imeli na pokrajinski ravni, bi lahko bil tudi predsednik pokrajine Slovenec.

Kot so že pokazale izkušnje, pa zna biti večinski volilni sistem hudo nenaklonjen narodnostni manjšini, kakršna je naša - spomnimo se tudi na primer goriškega pokrajinskega sveta - in prav zaradi tega SSk zahteva minimalno zajamčeno zastopstvo v krajevnih upravnih telesih.

SSk o rabi slovenščine v tržaški občini

Tržaško pokrajinsko tajništvo SSk je z zaskrbljenostjo sprejelo vest, da tržaška občinska uprava neredno sprejema dopise v slovenščini. Tajništvo SSk sicer priznava, da odredba z dne 24.1.1994 župana Illyja predstavlja korak naprej v primerjavi z odredbami bivšega župana Staffierija o tej problematiki. Illyjev ukrep namreč omogoča dopisovanje v slovenščini z Občino Trst v primerih, ko dopis »ne odpira upravnih postopkov.«

Taka rešitev pa je seveda hudo pomanjkljiva že zato, ker ni natančno določeno, kaj v tem kontekstu pomeni »odpirati upravni postopek«. Mimo tega pa je tudi jasno, da sedanja ureditev ne zadošča pravici pripadnikov slovenske manjšine, da se obračajo na občinsko upravo v materinščini, kot določajo londonski memorandum in osimski sporazumi.

SSk se bo zato zavzela, da bi prišlo do res polnega priznanja jezikovnih pravic slovenskega prebivalstva v tržaški občini in njeni predstavniki bodo v tem smislu nastopili pri tržaškem županu.

Po Trstu spet vejejo operetne melodije

Tržaško mestno gledališče Giuseppe Verdi je kot vsako poletje priredilo priljubljen festival opere. Prva predstava, na sporedu od 4. do 8. julija, je bila *Dežela smehljaja*, eno od najznamenitejših del Franca Leharja. Ta izvedba je bila dejansko repriza uprizoritve, ki so jo ljubitelji zabavnega gledališča že lahko videli na festivalu leta 1990 in ki se je ponašala s slikovitimi scenografijami in prefinjeno elegantnimi kostumi. Igralci, ki so nastopili v glavnih vlogah, pa so bili večinoma novi. V vlogi kitajskega princa Sou Čonga je nastopil tenor Bruno Lazzaretti, ki je s svojim petjem navdušil publiko (znamenito arijo *Tu che m'hai preso il cuor* je moral celo ponoviti), drugače pa je bila njegova recitacija premalo ekspresivna. Lazzaretti ni znal posredovati občinstvu tistih globokih in močnih čustev, ki so značilna za Sou Čonga, enega od najbolj dramatičnih in psihološko poglobljenih Leharjevih junakov. V vlogo Sou Čongove izvoljenke, dunajske grofične Lise, se je učinkovito vživela sopranistka Marina Fratarcangeli.

Letošnji festival nudi svoji publiki še opereto *Sissy*, ne velikokrat uprizorjeno, a ne zato manj kvalitetno delo Dunajčana Fritza Kreislerja iz leta 1932, in musical Leonarda Bernsteina *West Side Story*. Omeniti je treba tudi zaključni koncert, v celoti posvečen Franzu von Suppēju, in še celo vrsto stranskih prireditev, od koncertov v miramarskem parku do predvajanja filmov na pomorski postaji in razstave *Tu che m'hai preso il cuor*, prav tako na pomorski postaji. Tudi tisti, ki so si razstavo ogledali že lani, se lahko vrnejo, saj so letos pripravili dve novi sekciji, eno posvečeno Robertu Stolzu, zadnjemu mojstru dunajske operete, drugo pa cesarici Elizabeti.

Zora

Slavnost na Vejni

V nedeljo, 9. julija, se je v Marijinem svetišču na Vejni odvijala tradicionalna svečanost ob počastitvi svetih bratov Cirila in Metoda. Zbralo se je veliko število vernikov, narodnih noš in skavtov; bogoslužje pa je vodil novomašnik g. Robert Ušaj iz Šempetra pri Novi Gorici. Ob njem so bili še zlatomašnik g. Stanko Janežič ter biseromašnika g. Franc Malalan in g. Stanko Žerjal.

G. Ušaj je med pridigo spregovoril o pomenu duhovnega poslanstva ter poudaril vlogo vseh štirih možnih življenjskih poklicev: duhovništva, redovništva, zakonskega življenja in samstva. Vsak izmed teh poklicev, je dejal novomašnik, ima svoj smisel in cilj v službi skupnosti.

G. Stanko Janežič je orisal pomen češčenja sv. bratov Cirila in Metoda, katerih bratovščino je že leta 1851 ustanovil škof Anton Marin Slomšek. Poudaril je tudi pomen zблиževanja med katoliško in pravoslavno Cerkvijo.

Pri spodnjem oltarju sv. bratov je biseromašnik g. Stanko Žerjal prebral nekaj verzov v čast novomašniku in poklon svetnikoma. Nedeljsko slovesnost je spremljalo dovršeno petje cerkvenega zbora iz Mačkolj pod vodstvom Iva Lešnika.

Izjava Zavodskega sveta šole Fran Levstik

Zavodski svet Srednje šole Fran Levstik, zbran na svoji redni seji dne 7. julija 1995, je vzel v pretres problem racionalizacije, ki prizadeva tudi našo šolo, in se izrekel za naslednje:

1. da vsestransko podpira prizadevanja staršev in ustanov slovenske narodnostne skupnosti, ki želijo ohraniti sedanje stanje;
2. poudarja, da je šola Fran Levstik odraz širšega ozemeljskega, družbenega in kulturnega okolja, katerega središče je prav Prosek, vključno z občino Zgonik, in da je torej ohranitev šole bistvenega pomena za nadaljnji razvoj in obstoj slovenske prisotnosti na tem območju;
3. pričakuje, da bo DUS (TAR) na skorajšnji obravnavi upoštevalo ugovore, pripombe, želje in upravičene zahteve prebivalcev in oblasti, ki se zavzemajo za ohranitev šole kot neodtujljive pravice po mednarodnih sporazumih in določbah za manjšine, in tako problem ugodno rešilo;
4. od slovenske javnosti in vseh demokratičnih sil pričakuje, da bodo zavzemanja proti ukinitvi šole aktivno podprle s stvarnimi pobudami.

Zavodski svet izraža prepričanje, da bodo pristojni organi priznali naši šoli obstoj, tako da se bo lahko prihodnje šolsko leto pričelo in nadaljevalo po utečeni navadi.

Predsednik Zavodskega sveta
Dario Kante

Končan gledališki festival v Mavhinjah

V Mavhinjah se je v nedeljo, 9. t.m., z nagrajevanjem končal 1. zamejski festival amaterskih gledališč, o katerem poročamo na drugem mestu. Slika (Foto Davorin Križmančič) prikazuje trenutek nagrajevanja.

Smrt na potovanju v Lurd

Vse je šlo gladko, kakor so načrtovali organizatorji romanja. Vendar obstaja nekaj izven naše kontrole, na kar ne moremo vplivati. Tako je bilo v božjem načrtu, da iz naše srede na posvečenem kraju, odpokliče našo sestro romarico Nevenko Živec. Hvala ge. Gabrijeli Vuga, ki ji je stala ob strani, dokler nista prišla g. Žarko Škerlj in dr. Drago Štoka. Pokojnica je dobesedno umrla v rokah g. Žarka, ki ji je nudil duhovno tolažbo in ji dal sv. odvezo. Po opravljenih zdravniških izvidih v bolnišnici in ugotovitvi smrti so jo prepeljali v Trst. V župni cerkvi pri Sv. Ani je bil v petek, 7. julija, žalni obred.

Zbrani množici sorodnikov in prijateljev je g. župnik don Giuseppe ganljivo orisal globoko versko zavest pokojnice in se ji zahvalil za doprinos pri župnijskem delu. Slovenski in italijanski pevci so ji skupno zapeli, po zadnjem blagoslovu pa so jo prepeljali v njen rodni kraj v Dekane.

Možu in sorodnikom iskreno sožalje, župniku don Giuseppeju pa zahvala za občutene besede prijateljstva in sožalja.

F.V.

Izšel je bilten Drage 95

Izšel je bilten, ki predstavlja potek letošnjih študijskih dnevov Drage '95, ki jih vsako leto v parku Finžgarjevega doma na Opčinah pri Trstu prireja Društvo slovenskih izobražencev. Letos praznuje Draga tudi okroglo obletnico, t.j. 30-letnico svojega obstoja. K temu jubileju je naglašen tudi uvodnik, v katerem je po kratkem orisu preteklega delovanja med drugim rečeno, da je »potreben nov intelektualni preboj, je potrebno ponovno razbi- ranje znamenj časov, in sicer v duhu zvestobe narodnim in krščanskim vrednotam, ki so navdihnile pobudnike našega vsakoletnega kulturnega srečanja, a obenem s poslušom za vse, kar je v političnem, kulturnem in duhovnem dogajanju zares novega in prelomnega. To razbi- ranje ni lahko, ker prehajamo v čas, ko je prostor svobode na vseh področjih življenja čedalje bolj pluralen, razčlenjen in nerazpoznaven, ko je razlikovanje med lepim in grdum, dobrim in zlim, resničnim in lažnim čedalje težje in čedalje bolj podvrženo subjektivni presoji ali včasih kar osebni samovolji.«

Bilten dalje prinaša program letošnje Drage, ki se bo odvijala od 1. do 3. septembra, ko bodo spregovorili štirje predavatelji: Brane Senegačnik (*Postmoderna med smislom in nesmisлом*), Danilo Slivnik (*Slovenija po petletni demokraciji*), Jože Marketz (*Sožitje med etnijami na verskem področju*) in Hubert Požarnik (*Kako je z duhovno ekologijo?*).

V biltenu sta tudi kratka spomin- ska zapisa o pok. msgr. Lojzetu Škerlu, bivšem škofovem vikarju za tržaške Slovence in duhovnem asistentu DSI ter sooblikovalcu Dra-

ge, pa tudi o Dolores Terseglav-Štrucelj, ki je bila zvesta spremljevalka in prijateljica teh študijskih dnevov. Objavljen bo tudi odlomek iz dnevnika Alojza Rebule iz leta 1976 o smrti ustanovitelja Drage prof. Jožeta Peterlina.

Zatem je objavljenih tudi nekaj izjav o Dragi iz zbornika ob tridesetletnici; objavljene pa so tudi vse teme in vsi predavatelji od leta 1966 do 1994.

i.ž.

Draga je oživela s kolonijo

V torek, 4. julija, je prispelo v Drago 45 otrok večinoma iz tržaške pokrajine. Poleg skupine otrok iz Izole in Kopra, ki radi prihajajo v Drago, sta letos na koloniji tudi dva gosta iz Moskve; lepo govorita v očetovem jeziku-slovenščini, poleg materinščine-ruščine pa znata dobro tudi italijanski jezik.

Kolonija ima na razpolago veliko prostora v stavbi in zunaj na velikem travniku, ki sega do slovenske meje. Trikrat na teden se gredo kopat v Sosljan; radi gredo peš do Botačin in se tam v potoku Glinščice zelo zabavajo. V nedeljo so šli peš k maši na Pesek, kjer so lepo peli; obljublajo, da se bodo še bolj pripravili za mašo čez dva tedna. Počitnice bodo sklenili v Bazovici 23. julija. Povprašujejo po celodnevem izletu, sanjajo o Gardalandu in Lignanu. Stroški so visoki, toda upajo, da bodo lahko šli na potovanje, saj bodo dobri starši in drugi prijatelji gotovo pomagali društvu uresničiti želje otrok.

